

वा० रा०

॥१५२॥

परदारान्निषेवतां यत्पापं तत्पापं प्रतिपद्यतां मूढः भूयादिति शेषः ॥ ५५ ॥ एकः यत्पापद्वयं तदेकएव लभतामित्यर्थः ॥ ५६ ॥ विप्रलंभेन वंचनया योजयन् अप्रयच्छन् नित्यावत् ॥ ५७ ॥ भक्त्या शिवविष्णवादिदेवताभक्त्या ॥ मार्गं तत्तदुपोद्वलकशैववैष्णवादिशास्त्रमाश्रित्यायमुक्तदोषं नेति विवदमानेषु यत्पापं यच्च तयोर्विवादं पश्यतः शृण्वतः पापं तेन पापेन सयुज्येतेत्यर्थः ॥ तस्य पापेनेति पाठे ॥ तेषां यत्पापं तेन यस्यानुमते गतस्तस्य योगः संबन्धो भूयादित्यर्थः ॥ भावे च युज्येतेति प्रयोगः ॥ अयं परस्त्वयं नेति संरक्षाभिनिवेशिनः ॥ यातुधानाभवंत्येव पिशाचाश्च न संशय इति शिवपुराणोक्तेः ॥ यो ब्रह्मविष्णुरुद्राणां भेदं युक्तिनिवेशतः ॥ साधयेदुदरव्याधियुक्तो भवति मानव इति कर्मवि

धर्मदारान्परित्यज्य परदारान्निषेवतां ॥ त्यक्तधर्मरतिर्मूढो यस्यार्योऽनुमते गतः ॥ ५५ ॥ पानीयदूषके पापं तथैव विपदायके ॥ यत्तदेकः स लभतां यस्यार्योऽनुमते गतः ॥ ५६ ॥ तृपार्तसति पानीये विप्रलंभेन योजयन् ॥ यत्पापं लभते तत्स्याद्यस्यार्योऽनुमते गतः ॥ ५७ ॥ भक्त्या विवदमानेषु मार्गमाश्रित्य पश्यतः ॥ तस्य पापेन युज्येत यस्यार्योऽनुमते गतः ॥ ५८ ॥ एवमाश्वासयन्नेव दुःखात्तेऽनुपपातह ॥ विहीनां पतिपुत्राभ्यां कौसल्यां पार्थिवात्मजः ॥ ५९ ॥ तदा तं शपथैः कष्टैः शपमानमचेतनं ॥ भरतं शोकसंतप्तं कौसल्यावाक्यमब्रवीत् ॥ ६० ॥ मम दुःखमिदं पुत्रभूयः समुपजायते ॥ शपथैः शपमानो हि प्राणानुपरुणत्सि मे ॥ ६१ ॥ दिष्ट्या न चलितो धर्मादात्मा ते सह लक्षणः ॥ वत्ससत्यप्रतिज्ञां हि सतां लोकानवाप्स्यसि ॥ ६२ ॥ इत्युक्त्वा चांकमानाय भरतं भ्रातृवत्सलं ॥ परिष्वज्य महाबाहुं रुरोद भृशदुःखिता ॥ ६३ ॥

पाकशास्त्रोक्तेः ॥ अत्र विवदमानानां जेयोपायं ज्ञात्वा तदकथयतः पापमिति तीर्थव्याख्या ॥ द्वयोः साम्यस्थापनपूर्वकं तेषां कलहशमनमकुर्वतः कलहप्रियस्य यत्पापमिति कतकव्याख्या ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ भूयः अभ्यधिकं दुःखं हियत् एवं कष्टैः शपथैः शपमानो मे प्राणानुपरुणत्सि पीडयसे ॥ ६१ ॥ अथ विशुद्धभावं ज्ञात्वा नुगृह्णाति ॥ दिष्ट्येति ॥ आत्मा अंतःकरणं ॥ लक्षणैः शुभलक्षणैः सहितः सहलक्षणस्ते आत्मेत्यर्थः ॥ हे वत्स हि यदि सत्यप्रतिज्ञां भविष्यसि तदा सतां लोकानवाप्स्यसि ॥ कैकेय्यग्रेकृतां रामानयनप्रतिज्ञां सत्याकुर्विति व्यंग्यं ॥ ६२ ॥ एवमनुगृह्य पुत्रोचितकृत्येनाश्वासयति ॥ इत्युक्तेति ॥ ६३ ॥

अ० का०

॥१५२॥